

SAD POŁOWY NACZ. DOW.

K.20/20. D

Warszawa 28.VIII.920.

T.

MINISTERSTWO SPRAW WOJSKOWYCH		Ref.
Oddział VI Sekcja Prawna		
Wpł. dn. 30/8 / godz.		
Licz. 6302 / 020		
Załącz. pl		

D o

Ministerstwa Spraw Wojskowych /sztab/.

Oddział VI. Prawny.

w Warszawie.

208

W ślad za przesłanym tam dnia dzisiejszego aktem w sprawie gen. Boruszczyka i towarzyszy przesyła się dodatkowo przedłożoną przez kpt. Mitschkiego rozmowę Hughesowe.

6 załączników.

Szef Sądu Polowego.

MINISTERSTWO SPRAW WOJSKOWYCH		
Oddział VI Sekcja Konsultacji Prawnej		
Wpł. dn. 31/8 / godz.		Ref. Lub
Licz. 2096 / 020		
Załącz. 6		

[Handwritten signature]

[Handwritten signature]

rozмова z Hacc. Doc. D. doc. I, X

I

yyy tu jest kap szef sztabu grupy wobał mi par
 bembke odz 14 ? obbwx ip ! tu ppcp
 bempke czesc panu kapitanowi. wydaliśmy pokaz dtwu
 frontu gen szeptyckiego nyzwłocznie :: nyzwłocznie
 przenyesc personeł francuski centrum wyszkolenia z
 wibejki do plocka. szef szt generalnego zyczy : sobie
 wiedziec czy ten personeł jest juz przenyestony jesti
 nie to prosze tym sie zajac i do oddz 1 aa i oddz 1
 zawiadomic .+ ? dobrze panie centr wyszkolenia
 jeszcze jest francuzi mełi wyjechae
 wczoraj do kad powiedziec nye moze byc u mnie wczoraj
 francuzkj kapitan co prosil o wagony *Skierowana* zawierbowatem.
 go do komę nn kom ewa ? panye kapitan
 e pan bedzie taskav dowiedziec sye czy juz wyjechali
 i jeszcze dzisiaj presyemy o odpowiedz .+
 .+ czes panu kapitanowi .+ dobrze ? czesc ?

10. VII. 1920. 10 56

rozмова z kpt Beckiem, Doc. frontowa Dębyńskiego

ins ins ins insiot insins ins inrvzhmqi dobrzetakszemq .+
 tu szef sztabu .+ tu kpt beck w zastepstwie szefa sztabu .-
 czesc != szef sztabu komunikuje ze jest tu dyrektor Lancbeck
 ktory otrzymał wiadomosci ze pociąg pancerny msciciel uwazany za
 spracony powrocil do bezdan ~~don~~ donosi ze jakoby cały poplach na
 linii kolejowej spowodowały słabe patrole kawaleryjskie
 prosze czy panowie maja wiadomosci w tej sprawie ?= .+ pociąg pancerny
 us nn msciciel wrocil dzis rano do bezdan zamkniety był
 rzes zawalony ter spowodowany zdezenyem sye dwóch pociagow
 ewakuacyjnych utrzymanie wersyi jakoby poploch

spowodowały jedynie słabe patrole jazdy bolszewickiej
niezgadza się z meldunkami tak ~~40-ek brygada~~ tak 4.-ej
brygady jak i 8-ek dywizji dowodem na przykład jest że kapitan
Lewicki dowódca pierwszego baonu białostockiego pułku miał
zacięta potyczkę na zachod jeziora dzisna
ślucki pułk miał trzymać się słabo to jest ogólne
przekonanie .- atak bolszewicki na kozcerzyski
~~na kozcerzyski~~ był prowadzony nie tylko jazda ale dwoma baonami
piechoty pojawienie się jazdy bolszewickiej na tyłach
kpt Lewickiego zmusiły go ~~do odwrotu~~ do odwrotu z dowódcami
do tej pory łączności z kapitanem Lewickim i pułk nr 1 ppłk
hauserem dowódca ~~śluckiego~~ śluckiego pułku niema mimo wysłanych
patrolu .+.+ .+ czy to są ostatnie wiadomości jakie
panowie posiadają? / f co do tych oddziałów tak .+ zaś co do
ogólnej sytuacji nie .+ ostatnie .+ obecne zajmujemy linie
jezior ~~dwahmi~~ ~~jezior~~ dubinka na wschód do toru kolejowego
części baon białostockiego dwie jego kompanie mają być
jeszcze w marszu przez ~~inturki~~ przez inturki na
północne .- na rzecie wilji od druzele na wschód aż po swirański
stacja dwa baony kowińskiego osma dywizja dowództwo
ktorej dzisiaj dotrze do swirański ma zająć linie od tej
miejscowości wzdłuż wilji na michaliszki dalej rzeka stracze aż do
swir łącznie gdzie ma nawiązać łączność z 10- dyw .- przybył
własnie były szef sztabu 8- ej dywizji kapitan grobicki i przywozi
sytuację .- która zaraz podam
przepraszam chwile tylko przyniesie meldunki tymczasem co innego

- wymyślona linie nakazano ufortyfikowac + Linia obronna
 miasta Wilna obsadzona oddziałami baonów zapasowych kowienskyego i
 wilenskyego pułkow otrzymalscm nn otrzymalsmy rozkaz z nacz dow
oddania tychze do dyspozycji d o g erodno .- wykonywane tego rzo nn
rozkazu narasye nyemuzliwe bo nn do Wilna przybywaja Liczne
 tabory przes cala noc dzisiejsza szly tabory i samochody 10- ei
 dywizji tak mi meldowano w nocy dokad skyerowac je tabory i samochody
 prozne jada tylkg zolnierz e dokad skyerowac .+?= zaraz tam
 odpowiedz .- tymczasem .- tu kpt nerunowicz .- dowca 1.- armii
 chcialem sye poinformowac od p kpt czy sye juz zaczal ewakuowal
 warsztat artyl z Wilna .- prosze ewakuowac i kierowac do białego
 białego stoku .- czy juz zostalo to zarzacyndvnu .+ zostalo
 zarzadzone jednak ostry brak wagonow dziennie do 40-0 nn do 400-
 unyemuzliwia poprawna ewakuacje z warsztatow wyekwakuowane beda
 nn beda 2/3 warsztatow .+.+ e dzienkuje bydrbvoujqzzz tu
 kpt beck .- rozkazy co do taborow 10/ tej dyw moze dac t
 tylko 1./ sza armja .- do ktorej prosze sye zwrocic .-
 wawa 0- do armii zwrcilem sye rano dotychezas odpowiedzi nyeman
 a tabory mnoza sye i stoją beczynnye rozsyewajac tylkg nyelad i
 poploch brak zas sil nye pozwala mi utrzymac policyjno wojskowy
 porzadek nawet ochotnicza legia kgo nn kobiet jest w okopach
 .+.+ meldunek sytuacyjny zaraz odprawie musze najpyerw
 skolacjonowac .- czyma pan jeszcze jakye zapytania ?= .- czy od
 Litwinow niema nic nowego ?= .- owszem oswiadczyli ze
 postepyxac beda w slad za naszymi oddziałami az do Linji focha
 zreszta nic .+ precedentow na Linji mdmm nic .- precedentow
 na Linihzedl qj bximdizz tej doby nye bylo zadnycg Litwin
 nyedali jednak pisemnego oswiadczenia a jedynye tylkg przes kpt
 Litewskyego murninkasa ustnye .+.+ dziekuje czesc .-

? tu jest kap mücke so o nn szef stabu grupy czes
tanye majorze d o g grodno chce wyslac na podstawie
m s wojsk numer sztab gen przym 14. licba ~~57~~ ~~nn~~
50- siedemnascie pekrotow nie uzbromionych i nie
wyekwipowanych do baonow zapasowych kowelskiego
i bin... zapasowych kowelskiego i wileńskiego pułkow

sytuacja obecne ne pozwalam nam sę pomadzenie
takich nie wycwicionych witalne uprasza sie o
~~podczy na~~ poczynienij krokow anulowanie pokazow

? ~~przynajmniej~~ przynajmniej kadry
instruktorskie odeslajcie do grodna... dobrze?

a co z tatarami...? na to odpowiadac bede pp
hubowski? musza jst preppaszam czesc?
panu majorowj? czesc... z

rozmowa z mjr. Kieckowskim
M. S. Hojsek.

10 m. 14 05

rozmowa z jęm Pastarskim IV bazy.

ztabu kpt mitschke czy pan plk ? — tu

ostarski, tak — a co slychac na linii

czy t styk z bolszewikami ? — na linii wileji niema

bolszewikow za godzinie puszcze pancerke w kierunku swiecian

~~zbyt~~ zbyteczne swieczjany zajete przez nas tak samo i

lyntupy przypuszczam ze musi byc tam Lewicki pro non czy

baony kow sa na wileji ? — tak jeden baon kowinskiego

na wileji simaneli bystryca 2. bataljon i bataljon

Lickiego sa w wilejce i zaraz jada tutaj ? —

czy Lidzkiego pułku ? — tak jeden bataljon lud Lidzkiego i

jeden kowinskiego dhz q pro a 2 kow gdzie ? —

nn jedne wilejce a jeden tu taj na linii ?

494

n dobrze wyda je operacyjny rozkaz pociąg pancerny
wyruszy na swieczany pod przykryciem piech posuwajacy sie po
obu stronach toru kolej. na odcinku kow wyslac
zaraz patrole na swieczany stare Lyntupy patrol

lacznikowy do 8 dyw wzdluz szosy mięko Konstantynowice

patrol ten ma przeniesc rozkaz 8 dyw zatrzymania odwrotu
i stanac na linii jezioro narocz kobylnik jezioro
szkwaszta za patrolami wyslac dwa bagony kow na rzeka
stracza od miejscowosci straczany na kluczany dalej
przez wełki rzeka miera do toru kolej po osiagnieciu
tej linii wyjda dalsze rozkazy lacznosc z 8 dyw

nawiazac w konstantynowie poniewaz polaczenia z turkowski
i jezioranskim niema podac rozkaz ten przez patrol
pt jezioranskiego nalezy szukac okolicy dubinki odcinek od toru k
olej na zachod posunie sie odpowiednio na poln do ujscia
niery dalej na zachod jeziora oryna na dubinki

linie ~~marszaly~~ oryna ? oryna na dubinki linie
marszalka focha respektowac nie dopuscic do macydelska
w cenzynobzzz
z linii moraw

linie demarkacyjna ustala dalszei wspolne rozkazy meldunki sytuacy
jne co dwie godz starac sie odnalezc oddzialy
Lewickiego kropka ? azeby ten rozkaz wykomac potrzebuje

kawalerji ktora jeszcze nawet nie jest awizowana ?
panie plk awizowano owszem przez nacz dow jedzie z frontu
podlaskiego ale na razie tej poslac nie moze moze zezwoli

gen na wyslaniu chochy plutonu tatarskiei gen. nie zgodza sie na to!
ma specjalne zadanie dla
raty jazdy!

czy w Niemcynie jest baterja 4 L b ? - w Niemcynie j

est baterja 4 pierwszego pap bylo to meldowane o godzinie

10 - Wiercu zapytano tylko celem stwierdzenia akcji

naturalnie urzyc ewentualnie zapytania prosze podac ja tymczasem rozmawiam z naczdow + 2 pan gen dzis nad ranem *obracat*

szwadron kawalerii pluton tatarow tu niewytarczy? —

dobrze zamelduje ? — jeszcze jedno z kad pan

kapitan wie ze swiecziany w naszych rekach? — ma telefoniczne

polaczenie stoi tam straz kolej wysylam rowniez komp kolej

wzdłuż toru w ma byc zaledwie kilkadziesiat szachel. *Kaczka*

kiedy polaczenie bylo to polaczenie z siw swieczami *niewytarczy*

ja go wcale niemam ? — zameldowal mi referent kolejni

o godz 13 10 dobrze czekam na kawalerje ?

czesc + czekam na rozkaz operacyjny czesc ?

10/7 20
15
[Signature]

Karol B. [Signature]

* tu szef sztabu grupy kapitan miczke *

* prosze mi powiedziec czy francusi z centrum

wyszkobienia wyjechali juz do plocka ? = * francusy

myeli wyjechac tzis o 15 tej z centrum 15 tej do plocka

* centrum wyszkobienia pozostal tytko pptk pelman i do

25.0ju budzi tak zameldowal kapitan kurmanski ? =

4"95. /05 CZESC * fmsy CZESC

10/7 20ta

[Signature] Filetschke, Inf Odde. in frontu.

tu jest przy operacye szef sztabu * ktotam ? = e momet *

dziendobry naczelne dow zawiadomilo nas ze genral

horuszczak depeszuje ciagle d wprost do naczdow

tak ze naczelne dow ma wrazenie ze jest spanikowane z rozkazu

szefa sztabu frontu mam zaznaczyc ze dow grupy niema prawa

bezposredniej komunikacji z naczdow we wszystkich sprawach

ma sie dow grupy zwrocic do dow 1.- ej armji i tylko
wrazie gdybyc niebylo polaczenia z dow 1.- ej armji nalezy meldunki
pdawac do dow frontu ktore jest dalej pada do dow 1.- ej armji
wzgleddie zalatwi .+ teraz bym prosil krutko i wezlowato
kta oc ? oco ? = e : sytuacje w wilnie i na odcinku .

w wilnie przed wczoraj nastapilo nyeco uspokojenye jednak
przybywajace przez cala noc tabory frontu jak 10- tej d
7 bryg rezerwowej wywclaly postrach okopy obronne wilna.

Obsadzono przez oddzialy baonow sapasowych Kowieskyego i
wilenskyego p - oras olk .- obsada slaba .! ~~4.- ta bryg uyc~~
olk ochotnycza leg kobyet jest .+ obsada slaba .+

dow 4.- tej bryg w bezdanach zajmuje odcinek ot
michaliszek dnn michaliszek na wilji do bujwidzy ~~3.- ci baon~~
kwjenskyego ~~az do / / stad~~ az do toru kol .- k k m .- sztabowa i

oficerowye bialostockyego sztabu pociag panc .- mscicyel
nastepnye az wlacznye jezioro oryna 3.- ci baon bialostockyego .
2.- baon bialost .- lacznye napuludniowy sachod do suderwy

w nyemenczynye put nn pultora baterji i okolo 100 kilkadzjesiat
nn 100- kilkadzjesiat ludzi sluckyego p .- ucyekieryx ku ng
yekiery ktorego dochodza do wilna .+ s wilejki wyjechal 2 gi baon

do besdany lidzski plk koncentruje sye w wilnie .+ na rasye tu
pultora baonu ~~pyerwen narazie .+ ? na nara nn narasye~~
~~pultora baona .+~~ pyerwszy baon kwjenskyego stoi jescye na linji

lemark .- ot szelomu ~~nn d przelomu do myeszkuca~~ ~~luzowanie~~
~~odmaria nn~~ luzowanie dotynczas nyeprzybylotxam ~~odmaria .+ ? ?~~
~~nyetrzcha potraia~~ ~~odmaria~~ ~~nn~~ luzowanie nyeprzybylo

mimo kilkakrotnych ~~urgensu~~ ~~nn~~ ~~urgensuow~~ ewakuacja wilna.
nn wilna s puowedu braku ~~uransu~~

~~ewakuacja w Wilnie~~ ewakuacja w Wilnie z powodu braku wagonów
nie idzie szybko o pierwszym baonie białostockiego p. -
otrzymano taką wiadomość że ma być w walce na północ od
Świecian dowódca grupy zamierza rozpocząć jutro m
zamierza .+ ? on zamierza jutro rozpocząć akcje w celu
osiągnięcia linii rzeki Myerki wełki włączono m kłoczone
rzeka sztraca jezioro Świr wysyłając wywiady w rejon n n
w rejonie Świeciany Lyntupy i przez Konstantynów tu w celu
osiągnięcia łączności z 8/ ma dywizja .+ o grupie majora
Cienkiewicza nie możemy wedle sytuacji meldunku sytuacyjnego
armii miał być w Lyntupach tam jednak od sześciu dni go nie ma
13. - ty pułk ułanów jak i 1 szereg 18/ tego pułku ułanów do grupy
nie dotarł .- oddany do dyspozycji 155. pp .-
z 10- tej dyw .- również nie .+ - kto to buzwowac 1. - szereg baon
białostockiego pułku .+ ? - baon etapowy grodzieński i
grodzieński który jak d .- o .- gen .- grodno jeszcze przed tygodniem
oznajmiło miał wyjechać 7/ ego z Luninca - jak się przedstawił u
napływ ochotników w Wilnie .+ ? - .+ słabo .+ ietyne rotmistrz
Dąbrowski usiłuje sformować pułk do rady obrony
wnieśli tutejsi przedstawiciele prośbę o ogłoszenie przemusowego
poboru tu na kresach roczników tych co w kraju
jeszcze jedna rzecz prywatna nasz oficer ordynsowy por
oskierka prosi o sprawdzenie czy jego żona wyjechała z Wilna
mieszkanie pierwsza portowa nr 19 w 3. -
.+ fms bardzo bym prosił gdybyś był tak łaskaw tam kogoś posłać
i się zapytać rezultat fo n n w formie notki na moje nazwisko
dobrze? = bardzo dziękuję dowiedzenia .+ 10. III. 20. 20³⁵

z I. Amijak

213

K

proszę poprosić z operacyjnego oddziału tu szef
sztabu grupy kogo poprosić? kogo bądź szefa
oddziału tu pop Szalkiewicz z 3-go oddz + panye
podpułkownika telefonował pcp bains nn bapinski z 10-ek
dywizji co następuje dywizja stcł od swiru na
pobudny az po czarnianke prosze nn prosza aby
dywizja nye oddaba nie nn 155 pp do dyspozycji grupy
poniewaz stan bagnetow 10-ek dywizji biczylby
tylko 1600 bagnetow na potrzeby nie czeka
10-ta dywizja na depesze 2642/ pzym 3.-
zglasza sye ze 155 p p dotychczas w 10-ek dyw o 7-ek
bryg majora zenktebera dowiedziatemsye o majora?
zenktebera dowiedziatemsye dopiero teraz ze jest
w sobach gdzie sye zbiera 3 baony 33
go p p dwa baony 159 p p jeden baon 167 p p
10 dzial ciezkich dwa dziala lekkie wywiad lotniczy
wyslany wzdluz tcpu na nowoswieciany
Jez kretcny we lkoje sebo swieciiany stare
strumojzy kiemietiszki pocz drobnych
oddzialow jazdy sowieckiej i taborow drobnych
idacych na pobudnie nie nye skontaktowal w wi nn
w swiecianach starych spoko i zwykly uliczny ruch
dowodztwo frontu zapytalo w jakim stanye sa umocnienia
na linji swir byncupy swieciiany linji?
nn linji swir byncupy swieciiany wojkuny na tej
linji przeciez nie stcimy wiec nye wiem juw wiec np
wieczer winna 4-ta brygada oslagnac linje Jez opina

przeki miery kluczany stracza do
swiera oddziałowi pierwszemu prosze doniesc ze stany
biżebne i opora de bataille moze byc oddany oddziel
2.- ej dyw l b .- z grupa zenktelepa i 155 styku
nyemyesmy a 8- ma dywizja dopiero dzis ma podac stany
czy jeszcze co ?= co do 155 p to wiem
napewno ze dwa apmji w interesach ogolnego utrzymania
rezerw chce go miec w rezerwie jednak o tem
zamelduje szefowi sztabu co do osiagniecia tynji
przez 4 ta bp prosze o powtorzenie nazwy jez opina
przeka miery nastepna nazwa niezpozumiaba
? kluczany miejscowosc i swip .- miejscowosc .
pozumiem do 1/ go oddzialu przeszte note
czy ma pan kapitan jeszcze co ? czotem pd

11. VII. 20. - 14to

X

2-cy l. armii - dobre już się robi - czekam
tu jest generał przy aparacie? tu kpt. Płoszanski
- Ciesic p. gen. mel dnie postawim, ze z workami 2-cy
l. armii. Panu gen. Zygodomierk ma p. gen. na-
tychmiest zaprestac postawienia na potrawe szego
bawego skumpla a to ze wygladu na ozi lny sytu-
acy. Wykonaniu tego zameldowac Pan, na
przyrodzie bez porozumienia sz z dow. armii nietylko
akcji nie przedsiabrac - koniec - drzykujz
postawim Panu generationi.

12. VII. 20. - 16to

ROZMOWA Z NACZ. DTWEM. ODDZIAŁ I.

Tu kpt. aa..... szef sztabu grupy, wołając mnie por. Lembke Oddz. I.
Tu ppor. Lembke, cześć p. kapitanowi. Wydaliśmy rozkaz do Frontu
gen. Szeptyckiego niezwłocznie przenieść personel francuski centrum
wyszkolenia z Wilejki do Płocka. Szef sztabu gen. życzy sobie wie-
dzieć czy ten personel jest już przeniesiony, jeśli jeszcze nie, to
proszę się tem zająć i zawiadomić oddziałem.

Dobrze Panie, centrum wyszkolenia jeszcze jest, Francuzi mieli wyjechać
wczoraj, dokąd powiedzieć nie mogę, był u mnie wczoraj francuski
kapitan co prosił o wagony, skierowałem go do kom. ....kom. ewa
Panie kapitanie, pan będzie łaskaw dowiedzieć się czy już wyjechali
i jeszcze dzisiaj prosimy o odpowiedź - Cześć panu kapitanowi.
Dobrze, cześć.

ROZMOWA Z KPT. BECKIEM Z FTWA FRONTU GEN. SZEPTYCKIEGO.

209 - 210

Tu szef sztabu.

Tu kpt. Beck w zast. szefa sztabu- cześć. Szef sztabu komunikuje że
jest tu dyrektor Lancbeck który otrzymał wiadomości że pociąg pancerny
"Mściciel" uważany za stracony powrócił do Bezdán, donosi że jakoby ca-
ły popłoch na linii kolejowej spowodowały słabe patrole kawaleryjskie
proszę czy panowie mają wiadomości w tej sprawie -

Pociąg pancerny "Mściciel" wrócił dziś rano do Bezdán, zamknięty był
przez zawałony tor spowodowany zderzeniem się dwu pociągów ewakua-
cyjnych. Utrzymanie wersji jakoby popłoch spowodowały jedynie słabe
patrole jazdy bolszewickiej nie zgadza się tak z meldunkami 4-ej
Bryg. jak i 8 Dyw.p. dowodem naprzykład jest że kpt. Lewicki ddcą
I/Białostockiego p. miał zaćniętą potyczkę na zachód jeziora Disna,-
Słucki pułk miał trzymać się słabo, to jest ogólne przekonanie.
Atak bolszewicki na Koczergiszki był prowadzony nietylko jazdą ale
i dwoma baonami piechoty. Pojawienie się jazdy bolszewickiej na
tyłach kpt. Lewickiego zmusiło go do odwrotu z Dowgjeliszek. Do tej
pory łączności z kpt. Lewickim ~~xx~~ i ppułk. Hauserem ddcą Słuckiego
pp. niema, mimo wysłanych patroli.

Czy to są ostatnie wiadomości jakie panowie posiadają ;
Co do tych oddziałów, tak, zaś co do ogólnej sytuacji ,nie, ; obecnie
zajmujemy linię jezior Dubinka na wschód od toru kolejowego - trzeci

baon białostockiego, dwie jego komp. mają być jeszcze w marszu przez Inturki na południe. Na rzece Wilji od Drużele na wschód po Swiranki stoją dwa baony kowieńskiego pp. 8 Dyw., Dtwo której dzisiaj dotrze do Swiranki ma zająć linię od tej miejscowości wzdłuż Wilji na Michaliszki dalej rzekę Straczę aż do Swir włącznie gdzie ma nawiązać łączność z 10 Dyw.p. Przybył właśnie b.szeft sztabu 8 Dyw.p. kpt. Grobicki i przywiózł sytuację, którą zaraz podam. Przepraszam, chwilę tylko przyniesie meldunki, tymczasem co innego. Nakazaną linię kazano ufortyfikować. Linia obronna miasta Wilna obsadzona oddziałami baonów zapasowych kowieńskiego i wileńskiego pułków.

Otrzymałem rozkaz z Nacz.Dtwa oddania tychże do dyspozycji D.O.G. Grodno, wykonanie tego rozkazu na razie niemożliwe bo do Wilna przybywają liczne tabory. Przez całą noc dzisiejszą szły tabory i ~~XXXX~~ samochody 10 Dyw.p., tak mi meldowano w nocy. Dokąd skierować te tabory i samochody, próżne, jadą tylko żołnierze, dokąd skierować. Zaraz dam odpowiedź, tymczasem ....

Tu kpt. Nerunowicz z Dtwa I armii, chciałem się poinformować od p.kpt. czy się już zaczął ewakuować warsztat artyleryjski z Wilna, proszę ewakuować i kierować do Białegostoku. Czy już zostało to zarządzone! Zostało zarządzone, jednak ostry brak wagonów dziennie do 400 uniemożliwia poprawną ewakuację! Z warsztatów ewakuowane będą 2/3 warsztatów.

Dziękuję.

Tu kpt. Beck. Rozkazy co do taborów 10 Dyw.p. może dać tylko i armia do której proszę się zwrócić.

Do armii zwróciłem się rano, dotychczas odpowiedzi niema a tabory mnożą się i stoją beczynnie rozsiewając tylko nieład i popłoch, ~~XX~~ brak zaś sił, nie pozwala mi utrzymać policyjno-wojskowy porządek Nawet Ochotnicza Legia Kobiet jest w okopach. Meldunek sytuacyjny zaraz odprawię, muszę najpierw kolacjonować. Czy ma pan jeszcze jakie zapytania?

Czy od Litwinów niema nic nowego?

Owszem, oświadczyli że postępować będą w ślad za naszymi oddziałami aż do linii Focha, zresztą nic. Incydentów na linii tej doby nie było żadnych, Litwini nie dali jednak pisemnego oświadczenia a jedynie tylko przez kpt. lit. Murhinkasą ustnie.

dnia 10.VII.1920. godz. 10,56

ROZMOWA Z MJREM WIECKOWSKIM Z M.S.Wojsk.

Tu kpt. Mitschke, szef sztabu grupy, cześć panie majorze! D.O.G. Grodno chce wysłać na podstawie M.S.Wojsk. Nr.SztaGen.I L.5017 rekrutów nieuzbrojonych i niewyekwipowanych do baonów zapas. kowieńskiego i wileńskiego pułków. Sytuacja obecna nie pozwala na zgromadzenie takich nie wyćwiczonych w Wilnie. Uprasza się o poczynienie kroków anulowania rozkazów, przynajmniej kadry instruktorskie odeślijcie do Grodna.

Dobrze, a co z tatarami?

Na to odpowiadać będzie por. Bulowski- muszę iść- przepraszam, cześć panu majorowi

Cześć.

dnia 10.VII.1920. godz. 14,05

ROZMOWA Z PUŁK. PASŁAWSKIM, ddca IV Bryg.p.

210 - 211

Tu szef sztabu kpt. Mitschke, czy p. pułk. Pasławski?

Tak,

A co słyhać na linii, czy jest styk /kontakt/ z bolszewikami?

Na linii Wilji niema bolszewików, za godzinę puszczę w ruch pancerkę w kierunku Święcian.

Zbyteczne, Święciany zajęte przez nas, tak samo i Lyntupy, przypuszczam że musi tam być Lewicki. Czy baony kowieńskie są na Wilji?

Tak, jeden baon kowieńskiego na Wilji, Simaneli-Bystryca, drugi baon i baon lidskiego są w Wilejce i zaraz tutaj jada

Czy Lidskiego pułku?

Tak, jeden baon lidskiego i jeden kowieńskiego

A drugi kowieński?

Jedne w Wilejce a jeden tutaj na linii.

Dobrze, Wydać rozkaz operacyjny: Pociąg pancerny wyruszy na Święciany pod przykryciem piechoty posuwającej się po obu stronach toru kolejowego. Na odcinku kow. wysłać zaraz patrole na Święciany i Stare Lyntupy, patrol łącznikowy do 8 Dyw.p. wzdłuż szosy na K Konstantynów. Patrol ten ma przenieść rozkaz 8 Dyw.p. zatrzymania odwrotu i stanąć na linii jezioro Narocz - Kobylnik - jezioro Szkwaszta. Za patrolami wysłać dwa baony kow. na rzekę Stracza od miejscowości Sraczany na Kluczany, dalej przez Welki, rzeka

Mjera do toru kolejowego

Mjera do toru kolejowego. Po osiągnięciu tej linii wyjdą dalsze rozkazy. Łączność z 8 Dyw. nawiązać w Konstantynowie. Ponieważ połączenia z Turkowskim i Jeziorańskim niema podać rozkaz ten przez patrol Jeziorański należy szukać w okolicy Dubinek odcinek od toru kolejowego na zachód, Posunie się odpowiednio na północ do ujścia Mjery, dalej na zachód jeziora Oryna na Dubinki. Linie marszałka Focha respektować, nie dopuścić do incydentów z Litwinami. Linie demarkacyjną ustala dalsze wspólne rozkazy, meldunki sytuacyjne co dwie godziny, starać się odnaleźć oddziały Lewickiego.

Ażeby ten rozkaz wykonać potrzebuje kawalerji która jeszcze nawet nie jest awizowana.

Panie pułkowniku, awizowano, owszem, przez Nacz.Dtwo jedzie z frontu podlaskiego, ale na razie jej posłać nie mogę, może zezwoli generał na wysłanie choćby plutonu tatarskiej./Gen. nie zgadza się na to! ma specjalne zadanie dla całej jazdy/. Czy w Niemenczynie jest bat.4 lit.-biał.?

W Niemenczynie jest 4/1 pap, było to meldowane o godz.10.

Wiem, zapytano tylko celem stwierdzenia akcji naturalnie użyć, ewentualne zapytania proszę podać ja tymczasem rozmawiam z Nacz. Dtwem.

Pan gen. dziś nad ranem obiecał szwadron kawalerji, pluton tatarów tu nie wystarczy.

Dobrze, zamelduje !

Jeszcze jedno, skąd pan kapitan wie że Święciany w naszych rękach?

Mamy telefoniczne połączenie, stoi tam straż kolej., wysyłam również komp.kolej.Wzdłuż toru ma być zaledwo kilkadziesiąt szabel.

Kiedy połączenie było to połączenia ze Święcianami nie stwierdzono, ja go wcale niema.

Zameldował mi referent kolejn. o godz. 13,10

Dobrze, czekam na kawalerję

Cześć!

Czekam na rozkaz operacyjny, Cześć!

-----
dnia 10/VII.20 godz. 05.

Rozmowa z Oddziałem I Nacz Dtwa.

Tu szef sztabu grupy kpt. Mitschke.

Proszę mi powiedzieć czy Francuzi z centrum wyszkolenia wyjechali już do Płocka.

Francuzi mieli wyjechać dziś o 15-ej z Centrum do Połocka, w centrum wyszkolenia pozostał tylko ppłk. Reiman i do 25 ludzi, tak zameldował kpt. Kurmański.

Cześć! Cześć!

dnia 10/VII.20. godz. 20.

21-212.

ROZMOWA Z KPT. TILLETSCHE szefem Oddz. III FRONTU.

Tu jest przy aparacie szef sztabu, Kto tam?

Dzień dobry! Nacz.Dtwa zawiadomiło nas że gen. Boruszczyk depeszuje ~~XX~~ ciągle wprost do Nacz.Dtwa. tak że Nacz Dtwa ma wrażenie że jest spanikowany. Z rozkazu szefa sztabu frontu mam zaznaczyć że Dtwa grupy niema prawa bezpośredniej komunikacji z Nacz.Dtwem. We wszystkich ~~XXXX~~ sprawach ma się Dtwa grupy zwrócić do Dtwa I armii i tylko w razie gdyby nie było połączenia z Dtwem I armii należy meldunki podawać do do Dtwa Frontu, które je dalej poda do dtwa I armii, względnie załatwi. Teraz bym prosił krótko i węzłowato o sytuację w Wilnie i na odcinku.

W Wilnie przedwczoraj nastąpiło nieco uspokojenie, jednak przybywające przez całą noc tabory frontu, jak 10 Dyw.p., bryg.rez., wywołały postrach. Okopy obronne Wilna obsadzono przez oddziały zapasowych baonów kowieńskiego i wileńskiego pułków oraz O.I.K. Obsada słaba!! O.I.K. Ochotnicza Legia Kobiet jest. Obsada słaba. Dtwa IV Bryg. w Bezdanych zajmuje odcinek od Michaliszek na Wilji do Bujwidzy, III baon kowieńskiego p. stąd aż do toru kolejowego, KKM sztabowa i oficerowie białostockiego sztabu pociąg pancerny Mścicieł. Następnie aż włącznie jezioro Oryna III baon białostockiego p. II baon białostockiego łącznie na południowy wschód do Suderwy. W Niemenczynie półtora baterji i około stokilkadziesiąt ludzi słuckiego pp., uciekiniery którego doc odzają do Wilna. Z Wilejki wyjechał II baon do Bezdany. Lidski pp. koncentruje się w Wilnie. Na razie tu półtora baonu. Pierwszy baon kowieńskiego p. stoi jeszcze na linii demarkacyjnej od przełomu do Mieszkucia. Luzowanie dotychczas nie przybyło mimo kilkakrotnych urgensów. Ewakuacja

urgensów. Ewakuacja Wilna z powodu braku wagonów nie idzie szybko. ~~XXXI~~
O pierwszym baonie białostockiego p. otrzymano dziś wiadomość że ma być
w walce na północ od Święcian. Dtwo grupy zamierza rozpocząć jutro
akcję w celu osiągnięcia linii rzeki Mjera - Welki wkluczone/włączone/
rzeka Stracza, jez. Swir, wysyłając wywiady w rejon Święciany, Lyntupy
i przez Konstantyłów, tu w celu osiągnięcia łączności z 8 Dyw.p.
O grupie mjra Cenkielera / Zenktelera/ nie nie wiemy. Wedle sytuacji
maldunku sytuacyjnego armii miał być w Lyntupach tam jednak od sześciu
dni go niema. 13 p.uł. jak i 1 djon 18 p.uł. do grupy nie dotarł, od-
dany do dyspozycji 155 pp. z 10 Dyw.p. również nie.

Kto ma luzować pierwszy baon białostockiego p?

Baon etapowy grodzieńskiego i grodzieński, który jak D.O.G. Grodno
jeszcze przed tygodniem oznajmiło miał wyjechać 78ego z Łunińca .

Jak się przedstawia napływ ochotników w Wlnie?

Słabo!! Jedynie rtm. Dąbrowski usiłuje sformować pułk. Do rady Obrony
wnieśli tutejsi przedstawiciele prośbę o ogłoszenie przymusowego poboru
tu na kresach roczników tych co w kraju. Jeszcze jedna rzecz prywatna
nasz of. ordynansowy por. Oskierko prosi o sprawdzenie czy jego żona
wyjechała z Wilna mieszkanie pierwsza portowa nr.19 m.3. Bardzo bym
prosił gdybyś był tak łaskaw tam kogoś posłać i się zapytać. Rezultat
w formie notatki na moje nazwisko. Dobrze. Bardzo dziękuję, do widzenia

dnia 10/VII.20. godz. 20,35

ROZMOWA Z I ARMIA.

Proszę poprosić z operacyjnego oddziału, tu szef sztabu grupy.

Kogo poprosić?

Kogo bądź, - Szefa oddziału

Tu por. Szalkiewicz z III Oddziału.

Panie por. telefonował por. Łapiński z 10 Dyw.p. co następuje.: Dywi-
zja stoi od Swiru na południe aż po Czarnienkę, proszą aby Dywizja nie
oddała 155 pp. do dyspozycji grupy ponieważ stan bagnatów 10 Dyw.p.
liczyłby tylko 1600 bagnatów. Na rozstrzygnięcie czeka 10 Dyw. na de-
peszę 2642/III. Zgłasza się że 155 pp. dotychczas w 10 Dyw.p. O 7-ej
Bryg. mjra Zenktelera dowiedziałem się dopiero teraz że jest w Sołach
gdzie się zbiera. 3 baony 33 pp., dwa baony 159 pp, jeden baon 167 pp.
10 dział ciężkich, dwa działa lekkie. Wywiad lotniczy wysłany wzdłuż
toru na Nowoświęciany - jez. Kretony, - Welikoje Seło, - Święciany Stare,
Strumojzy, - Kiemeliszki, prócz drobnych oddziałów jazdy sowieckiej

i taborów drobnych, idących na południe, nic nie skonstatowały. W Święcianach Starych spokój, zwykły uliczny ruch. Dtwo frontu zapytało w jakim stanie są umocnienia na linii Swir-Lyntupy-Swięciany-Wojkuny. Na tej linii przecież nie stojemy więc nie wiem, jutro wieczór winna IV Bryg. osiągnąć linię jez. Oryna, rzeki Mjary, Kluczany, Stracza do Swira. Oddziałowi I proszę donieść, że stany liczebne iXKd Ordre de Bataille może być oddany oddziałowi 2 Dyw.L.B. Z grupą Zenktelera i 1557 pp. styku nie mieliśmy a 8 Dyw.p. dopiero dziś ma podać stany. Czy jeszcze co?

Có do 155 pp. to wiem napewno że Dtwo armii w interesach ogólnego utrzymania rezerw chce go mieć w rezerwie, jednak o tem zamelduję szefowi sztabu. Co do osiągnięcia linii przez IV Bryg. proszę o powtórzenie nazwy jez. Orina, rzeka Mjera, następna miejscowość niezrozumiała.

Kluczany, miejscowość i Swir. Miejscowość, rozumiem
Do I Oddziału przesłałem notę. Czy ma pan kpt. jeszcze co?
Czołem.

-----
dnia 11/VII.20. godz. 14.

Ddcy i armii. Dobrze, już się robi.- Czekam. Już jest generał przy aparacie? Tu kpt. Płoszajski. Cześć panu generałowi, melduję posłusznie że z rozkazu ddcy i armii p.gen. Zygadłowicza ma pan generał natychmiast zaprzestać posuwania na północ swego lewego skrzydła, a to ze względu na ogólną sytuację. Wykonanie tego zameldować oraz na przyszłość bez porozumienia się z Dtwem armii większych akcji nie przedsiębrać. Koniec. Dziękuję posłusznie Panu Generałowi.

-----
dnia 12/VII.20. godz. 18.
